

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา สำนักงานเขตสวนหลวง
กรุงเทพมหานคร

Administrative Performances based on Good Governance:
A Case Study of Suan Luang District Office

จิตติมา เลิศรุ่งเรืองชัย *

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการสังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 10 คน ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในศีลธรรมและจริยธรรม มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยความสะดวก รวดเร็ว การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เสนอความเห็น และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เขตสวนหลวง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยสำนึกในความรับผิดชอบต่อประชาชน ใส่ใจต่อปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชน กระตือรือร้นในการแก้ปัญหาและรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้น และยึดหลักการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร และงบประมาณอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานขาดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และขาดการมีส่วนร่วม การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบไม่

*เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตสวนหลวง

ชัดเจนและไม่ปฏิบัติตามตามแผนปฏิบัติราชการ บุคลากรบกพร่องในหลักคุณธรรม จริยธรรม ยังยึดติดกับผลประโยชน์ บุคลากรใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างไม่รู้คุณค่า วิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล คือ การจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การ สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน มีการประชุม มอบหมายงานให้ชัดเจน และการเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับประชาชนให้ หลากหลาย

คำสำคัญ : การบริหารงาน, หลักธรรมาภิบาล, สำนักงานเขตสวนหลวง

Abstract :

This research aims to study administrative performances based on good governance: A Case Study of Suan Luang District Office, Bangkok , by employing both documentary research and field research. Data were collected by structured interview. The samples were 10 government officials who work in Suan Luang office, Bangkok .The results of the study showed that the administrative performances of Suan Luang office was in accordance with the good corporate governance for they comply with the laws, rules, regulations, committed to duties with integrity, morally and ethically. Information was full disclosed so that people can access in a convenient way. The opportunity for people in all sectors to express their opinions and participate in solving problems in Suan Luang area was opened. The Office performed duties with a sense of responsibility to the people, pay attention to the problem and the hardship of the people and

also be enthusiastic in solving problems and take responsibility for the results. It used administrative resources and budget worthy for the benefit of the people. Problems and obstacles to good governance management were as followed: a lack of efficiency in communication and participation. The division of responsibilities is not clear and does not work according to the plan of the government. Personnel seem to have ethical problems as they attached to their own benefits. They used the resources of the office freely without considering of their values. The solution to problems and obstacles in the administration of good governance were to organize activities that promote morality and ethics and cultivate a sense of responsibility among the personnel, encourage them to participate in performance reviews, having a clear assignment and increasing communication channels with people.

Keywords: Administration, Good Governance, Suan Luang District Office.

บทนำ

ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 ส่งผลให้เราจำเป็นต้องกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ในเดือนสิงหาคม 2540 ไทยได้เข้าโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจของ IMF โดยได้ขอเงินกู้จาก IMF (รวมทั้งองค์กรและประเทศต่าง ๆ) จำนวน 17,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในจำนวนนี้ 4 พันล้านดอลลาร์ได้รับจาก IMF รัฐบาลไทยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของ IMF ซึ่งปรากฏอยู่ในจดหมายแสดงเจตจำนง (Letter of Intent) โดยเงื่อนไขที่สำคัญคือ ไทยต้องเปิดเสรีในทุก ๆ ด้าน ทั้งเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน เปิดเสรีทางการ

ประกอบอาชีพของชาวต่างชาติ ยกเลิกกฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนยอมรับนโยบายแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นเอกชน

ประมาณทศวรรษ 1980 ธนาคารโลกได้เริ่มนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการกำหนดนโยบายกู้เงินกับประเทศกำลังพัฒนา แนวคิดดังกล่าวได้รับการชานรับจากองค์การระหว่างประเทศหลายแห่ง ในปี 1966 IMF ได้ส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นหลักนิติธรรม การปรับปรุงประสิทธิภาพ เพื่อการตรวจสอบภาครัฐในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน ไว้ ดังนี้

การใช้อำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศ (World Bank)

การใช้อำนาจทางเศรษฐกิจ การเมือง และการบริหารในการดำเนินการของประเทศในทุกระดับ โดยมีกลไก กระบวนการ และสถาบันซึ่งประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ สามารถแสดงความต้องการ โดยใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้บรรลุผลตามหน้าที่และประสานความแตกต่างโดยผ่านกลไก กระบวนการและสถาบันเหล่านั้น (UNDP)

แนวทางที่เน้นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดูแลนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ได้แก่ ความโปร่งใสของบัญชีการใช้จ่ายของรัฐบาล ประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรสาธารณะ ตลอดจนเสถียรภาพและความโปร่งใสของสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของภาคเอกชน (IMF)

บทบาทของผู้มีอำนาจของรัฐในการสร้างสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเอื้อต่อกลุ่มต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจให้สามารถทำงานได้ และในการกำหนดการกระจายผลประโยชน์ เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง (OECD)

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542, หน้า 30) อธิบายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง ระบบโครงสร้างและกระบวนการต่างๆที่วางกฎเกณฑ์ ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจกิจการเมืองและสังคมของประเทศ เพื่อที่ภาคต่างๆของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข

ภิรมย์ จันถาวร (2560, หน้า 71-72) อธิบายว่า ธรรมาภิบาลหรือ ธรรมรัฐ ซึ่งเป็นบรรทัดฐานระดับสูงสุดเป็นแนวความคิดที่ต้องการให้รัฐเป็นรัฐที่ดีซึ่งตอบสนองความ

ต้องการของสังคมและประชาชน และรัฐที่ดีควรมีลักษณะสำคัญคือ การที่ประชาชนจะต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานหรือการทำกิจกรรมของรัฐ โดยรัฐจะต้องส่งเสริมให้ส่วนต่างๆ ของสังคมมีความเข้มแข็ง ไม่ว่าจะเป็นปัจเจกชน ชุมชน ประชาสังคม เพื่อที่จะได้สามารถร่วมกันมีสิทธิ์เสียงในการดำเนินงานดำเนินกิจกรรมของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในแง่ของความเป็นธรรม ในสังคม และในแง่ของการจัดเก็บภาษี

วิโรจน์ ก่อสกุล (2560, หน้า 103-104) กล่าวว่า ธรรมาภิบาลในประเทศไทยมีระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีความว่า

ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้

1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็นการโต้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีว่าการบริหารบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้

- 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- 6) ประชาชนได้รับความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ
- 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการภาครัฐการป้องกันทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย มีสาระสำคัญตอนหนึ่งว่า “ . . .ระบบการบริหารจัดการในภาครัฐที่ขาดประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศที่สำคัญประการหนึ่งมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องการขับเคลื่อนการบริหารจัดการภาครัฐให้บรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ การให้บริการประชาชนยังไม่ได้มาตรฐานสากล การบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ การบริหาร

จัดการและการให้บริการของท้องถิ่นที่ยังขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใส กระบวนการที่เปิดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการใช้งบประมาณยังไม่เพียงพอ ระบบและกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการขาดธรรมาภิบาลในสังคมไทย”

สำนักงานเขตสวนหลวง (2561) เป็นเขตการปกครองหนึ่งของกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปกครอง การทะเบียน การจัดทำแผนพัฒนาเขต การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การสาธารณสุขปศุสัตว์ และการก่อสร้างอื่น ๆ การสาธารณสุขการ การส่งเสริมการฝึก และประกอบอาชีพ การส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดการศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การส่งเสริมการกีฬา การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์ การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ การคุ้มครอง ดูแลบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การวิศวกรรมจราจร การดูแลรักษาที่สาธารณะ การควบคุมอาคาร การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ การจัดเก็บรายได้ การบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ด้วยเหตุนี้สำนักงานเขตสวนหลวงจึงต้องมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมาย รับผิดชอบในการบริหารงานด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการทำงานของสำนักงานเขตสวนหลวงและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ

บริหารงานและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน จึงจะสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง รวดเร็วและเป็นธรรม

จากความเป็นมาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือการปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางวิชาการ รวมทั้งเอกสารของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
2. การวิจัยสนาม (Field Research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interviewers formal Interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ได้แก่ ข้าราชการ สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive หรือ judgmental sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 10 คน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นหัวหน้าหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของสำนักงานเขตสวนหลวง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการสั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการตามกฎหมาย และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 1 คน

2. เป็นผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงานที่กำกับดูแลการกำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของสำนักงานเขตสวนหลวง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการสั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการตามกฎหมาย และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 2 คน

3. เป็นข้าราชการระดับหัวหน้าฝ่ายที่บริหารงานตามนโยบายและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างภายในฝ่ายของสำนักงานเขตสวนหลวง และเกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 3 คน

4. เป็นข้าราชการระดับปฏิบัติการและชำนาญการ ที่ปฏิบัติราชการของฝ่ายต่าง ๆ ของสำนักงานเขต สวนหลวง และเกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยกรณีศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัวจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน และการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมายวันสัมภาษณ์ โดยได้แจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการ

สัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการจดบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป โดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น ได้แก่

1.1 หนังสือทั่วไป ได้แก่ ตำรา คู่มือ เอกสารประกอบคำบรรยาย รวมถึงเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ เป็นต้น

1.2 หนังสืออ้างอิง ได้แก่ สารานุกรม พจนานุกรม เป็นต้น

1.3 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นงานที่มีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้นๆ อย่างละเอียดรวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.4 เอกสารของทางราชการ เป็นเอกสารที่ส่วนราชการจัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) นโยบาย กฎระเบียบ พระราชบัญญัติ คู่มือการปฏิบัติงาน ประกาศ คำสั่ง เป็นต้น

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยที่ผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยผู้วิจัยต้องทำการสัมภาษณ์ไปตามคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ตามข้อที่กำหนดไว้เท่านั้น และผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามในการสัมภาษณ์และจดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงตามคำบอกของผู้ถูกสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็น

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือน หรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์

4. นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในแต่ละประเด็นโดยใช้วิธีการ “ตีความ” ตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อสรุปผลการวิจัยหลักนิตินิธรรมในการบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร คุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงาน ความโปร่งใสในการบริหารงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน สำนักความรับผิดชอบต่อในการบริหารงาน และความคุ้มค่าในการบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานเขตสวนหลวงมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย

1.หลักนิตินิธรรม คุณธรรมจริยธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชน สำนักความรับผิดชอบต่อและความคุ้มค่า ซึ่งนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและลูกจ้าง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยตั้งภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

1. หลักนิตินิธรรมในการบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร คือ การบริหารงานและปฏิบัติการโดยยึดถือกฎ ระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง บนพื้นฐานของความถูกต้องและเป็นธรรม

2. หลักคุณธรรมในการบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร คือ การบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมและพัฒนาองค์กร และบุคลากรในองค์กรให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเอื้ออาทรต่อกัน รวมถึงการยกย่องและเชิดชูบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างด้านคุณธรรมและจริยธรรม

3. หลักความโปร่งใสในการบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร คือ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของหน่วยงานและเปิดให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานได้

4. หลักความมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน หรือการเสนอความคิดเห็นในการประชุมกรรมการชุมชน และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทำให้เกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน

5. หลักความรับผิดชอบในการบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร คือ การตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ไม่ละเลยต่อปัญหาและนำมาปรับปรุงการทำงาน การยอมรับความผิดพลาดและหาทางออก เพื่อการแก้ไขปัญหาความผิดพลาดนั้น และมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหา ไม่มองข้ามและสะสมปัญหา

6. หลักความคุ้มค่าในการบริหารงานของ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร คือ การใช้ทรัพยากรทางการบริหาร คน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และวิธีการปฏิบัติงานอย่างประหยัดและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน มีการจัดทำแผนใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจนและปฏิบัติตามแผน และการขอจัดสรรงบประมาณคำนึงถึงหลักความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร

วัตถุประสงค์ข้อ 2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1. บุคลากรขาดการมีส่วนร่วม
2. บุคลากรบกพร่องในหลักคุณธรรมจริยธรรม ยึดติดกับผลประโยชน์

3. การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ไม่ชัดเจนและไม่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ บุคลากรบกพร่องในหลักคุณธรรมจริยธรรม ยังยึดติดกับผลประโยชน์ บุคลากรใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างไม่รู้คุณค่า

4. บุคลากรผู้ปฏิบัติงานขาดการติดต่อสื่อสารกับประชาชนผู้รับบริการ

วัตถุประสงค์ข้อ 3. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

วิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวงกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในหน่วยงานให้มากขึ้น รวมถึงการสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน

2. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่

3.การทำงานทุกฝ่ายต้องมีการประชุมมอบหมายงานให้ชัดเจน และเป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน

4. การเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับประชาชนให้หลากหลาย

การอภิปรายผล

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. หลักนิติธรรมในการบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) การบริหารงานและปฏิบัติราชการโดยยึดถือกฎ ระเบียบ และความถูกต้อง ไม่มีการเลือกปฏิบัติตามความพอใจในการให้บริการประชาชน 2) การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการลูกจ้างดำเนินการภายใต้กฎหมายและพื้นฐานความถูกต้อง 3) การพิจารณาขออนุมัติ และขออนุญาตต่างๆ ยึดถือกฎ ระเบียบ และความถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมือง

ที่ดี (2555) ได้เสนอองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) หลักค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ในส่วนหลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่างๆ

2. หลักคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานของ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) การบริหาร งานและการปฏิบัติหน้าที่ ต้องยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมและพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การที่มีคุณธรรมจริยธรรม 2) การทำงานต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความเอื้ออาทรต่อกัน 3) การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมความดีงามในอาชีพ ทำให้คนทำงานได้อย่างไม่กังวลต่อปัญหาและอุปสรรค 4) การส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการลูกจ้างที่เป็นตัวอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ผู้ประพฤติปฏิบัติตนดีงาม 5) ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี ในด้านคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (2555) ได้เสนอองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) ในส่วนความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วยคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้ เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นใน ค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย หรือ I AM READY

3. หลักความโปร่งใสในการบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) การบริหารงานของสำนักงานเขตสวนหลวงมีความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ ประชาชนสามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงาน และจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลทางราชการ

ผ่านช่องทางต่างๆ 2) การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบหรือค้นคว้า ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว 3) ความโปร่งใสในการบริหารงาน ต้องดึงประชาชนเข้ามาร่วมตรวจสอบ การวางนโยบาย การทำงาน และการประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (2555) ได้เสนองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) หลักค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ในส่วนเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบ ให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปได้โดยง่าย

4. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมคือการดึงภาคเอกชน ประชาชน และชุมชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายร่วมกัน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างตรงจุด ตรงตามความต้องการ และรวดเร็ว 2) การเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น และนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหาร ปฏิบัติราชการ และการวางแผนงาน 3) การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ ดำรง วัฒนา (2560) ได้อธิบายถึง กระบวนทัศน์ใหม่ของการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) คือ ทำงานแนวราบ-สร้างเครือข่ายและประชาชนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (2555) ได้เสนองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) หลักประชาธิปไตย (Participatory State) การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไข

ปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทมติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพิน เกษาคุปต์ (2560) ได้อธิบายว่า แนวคิดของหลักการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ในการบริหารจะต้องคิดแบบมียุทธศาสตร์ แต่เมื่อปฏิบัติต้องใช้กระบวนการประชาธิปไตย นโยบายและโครงการจะตอบสนองประชาชนได้ดีเมื่อใช้กระบวนการมีส่วนร่วม และจงรับใช้ประชาชน มิใช่ควบคุมกำกับ ข้าราชการจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนแสดงออกถึงความต้องการและตอบสนองผลประโยชน์ของกลุ่มต่างๆ มากกว่าที่จะควบคุมหรือชี้นำ

5. หลักสำนึกความรับผิดชอบในการบริหารงานของ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) หากสังคมได้รับผลกระทบจากการดำเนินงาน ต้องรีบเร่งแก้ไขและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่ ไม่ละเลย ต่อปัญหา และนำมาปรับปรุงการทำงาน 2) ต้องมีการประเมินผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อชุมชนและสังคม ก่อนและหลังการดำเนินการโครงการและกิจกรรม 3) การยอมรับความผิดพลาดและทางออก ร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาความผิดพลาดนั้น 4) ความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่เฉยชาและมองข้ามปัญหา ไม่สะสมปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพิน เกษาคุปต์ (2560) ได้อธิบายว่า แนวคิดของหลักการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) จะต้องระลึกถึงหลัก “พันธะรับผิดชอบ” ซึ่งครอบคลุมด้านต่างๆ ไม่ใช่ “ตลาด” ได้แก่ กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ค่านิยมชุมชน บรรทัดฐานทางการเมือง มาตรฐานวิชาชีพ และผลประโยชน์ที่เกิดแก่คนส่วนใหญ่ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (2555) ได้เสนอองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) หลักค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบ

คำถาม และชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

6. หลักความคุ้มค่าในการบริหารงานของ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) การใช้ทรัพยากรทางการบริหาร คน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และวิธีการปฏิบัติงาน อย่างประหยัดและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน 2) จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ 3) การขอจัดสรรงบประมาณคำนึงถึงหลักความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร สอดคล้องกับแนวคิดของ ดำรง วัฒนา (2560) ได้อธิบายว่า การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ การปรับให้เข้าสู่ระบบตลาด (marketization) การแข่งขันและประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนการทำงานให้มีความทันสมัย (Managerialization) และผลสัมฤทธิ์ คุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าเงิน และสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (2546) กำหนดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาตรา 6 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ข้อ 3 การบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (2555) ได้เสนอองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภรณ์ บัวคำภา (2553) ได้ศึกษา การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณี เทศบาลตำบลคู้ตะเภา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่า

เทศบาลตำบลคู้งตะเภา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้ปฏิบัติตามแนวทางพื้นฐานหลักทั้ง 6 ประการ อันประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขต สวนหลวง กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขต สวนหลวง กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1. บุคลากรขาดการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานและการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน

2. บุคลากรบกพร่องในหลักคุณธรรมจริยธรรม ยึดติดกับผลประโยชน์ รวมถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในบางเรื่องยังล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ บุญฤทธิ์ เกตุจำนงค์ (2550) ได้ศึกษา การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลนครนนทบุรี มีการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยได้ปฏิบัติตามแนวทางพื้นฐาน 6 ประการ ของหลักธรรมาภิบาล โดยส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การบริการประชาชน การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบร่วมแสดงความคิดเห็นและการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานมากยิ่งขึ้นปัญหาและอุปสรรค พบว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องในบางเรื่อง ยังล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ประชาชน นายทุนบางกลุ่ม ที่เสียผลประโยชน์ออกมาเรียกร้องทำการประท้วง ซึ่งทำให้ภาพที่ออกไปสู่สาธารณชนนั้น มองว่าเทศบาลไม่ได้ให้ความสำคัญ รวมทั้งเจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาล บางคนใช้ธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือในการใส่ร้ายกัน ข้อเสนอแนะการสร้างธรรมาภิบาลในเทศบาลต้องได้รับความร่วมมือจากพนักงานเทศบาล ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ชุมชน โดยต้องมีการอบรมหลักธรรมาภิบาลอบรมการปฏิบัติงานในสายวิชาชีพของพนักงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องแม่นยำ ปฏิบัติคุณธรรม คุณธรรม ในส่วนราชการอื่นๆ นั้น ต้องมีการบูรณาการในลักษณะประสานความร่วมมือโดยมองผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ในภาคประชาชนนั้นต้องมีการจัด

ประชุม ทั้งประธานชุมชน ประชาชนในเขตพื้นที่สมำเสมอ เพื่อชี้แจงการบริหารงานของเทศบาล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้านความโปร่งใสของเทศบาลอีกทางหนึ่งด้วย ด้านหลักความรับผิดชอบ ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานและการประเมินผลแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบของตน และด้านหลักความคุ้มค่า ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้อบรมพัฒนาตนเอง โดยยกนำหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด

3. การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ไม่ชัดเจนและไม่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ บุคลากรใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างไม่รู้คุณค่า

4. บุคลากรผู้ปฏิบัติงานขาดการติดต่อสื่อสารกับประชาชนผู้รับบริการ และไม่เปิดให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

วิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

วิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในหน่วยงานให้มากขึ้น รวมถึงการสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน

2. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่

3.การทำงานทุกฝ่ายต้องมีการประชุมมอบหมายงานให้ชัดเจน และเป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน

4. การเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับประชาชนให้หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานะ อิมอุม (2558) ได้ศึกษา ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารตาม

หลักธรรมาภิบาลผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ อายุ และระดับการศึกษา ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาควรมีการฝึกอบรมเรื่องธรรมาภิบาลแก่บุคลากรทุกคนให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง และเกิดการตระหนักว่าควรปฏิบัติงานหรือบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่เสมอ ส่วนด้านหลักนิติธรรม ควรมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำคัญที่ล่าสมัยให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ด้านหลักคุณธรรม บุคลากรทุกคนจะต้องมีความจริงจังในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ซึ่งถือเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของบุคลากรทุกคน ด้านหลักความโปร่งใส ควรมีการสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ส่งเสริมเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างในหน่วยงานรวมถึงการให้ความรู้เรื่องโทษทางวินัยเพื่อปลูกจิตสำนึกของบุคลากรให้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบและงดเว้นเรื่องทุจริต
2. ควรส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องการทำงานตามหลักธรรมาภิบาลแก่บุคลากรเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน
3. ส่งเสริมให้ข้าราชการและลูกจ้างในหน่วยงานมีรับผิดชอบต่อสังคมและตนเอง และนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนำนโยบาย ไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้
2. รมรจงค้ให้บุคลากรของหน่วยงานใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภายในองค์กรอย่างจริงจัง สร้างจิตสาธารณะให้บุคลากรและประชาชนทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย
3. สร้างความเข้าใจในหน้าที่ความรับผิดชอบ ปลุกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตและจริงจังในการทำงาน เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
4. เปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการทำงานการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อความโปร่งใสตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

1. ควรยึดหลักการทำหน้าที่ให้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนอย่างแท้จริง รวมถึงการให้บริการด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ
2. ควรให้ความสำคัญกับทุกปัญหา ไม่มองข้ามปัญหา ถึงแม้จะเป็นปัญหาที่เล็กน้อยก็ตามเพราะปัญหาเพียงเล็กน้อยหากเก็บไว้หรือสะสมนานเข้าก็จะทำให้กลายเป็นปัญหาใหญ่ปะลอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารงานได้
3. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนหรือประชาชนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ

ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

1. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานครโดยดึงภาคเอกชน และประชาชน เข้ามาร่วมกำหนดกรอบการบริหารงานให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. ควรกำหนดตัวชี้วัดด้านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแยกเป็นด้านๆ

ลงในแผนปฏิบัติการของหน่วยงานและแผนการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายของสำนักงาน เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

3. ควรจัดอบรมสัมมนาเพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล

4. ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ควรให้ประชาชนและภาคเอกชน เข้ามามีส่วน ร่วมในการประเมินผลและเสนอแนะด้วย

5. สนับสนุนผู้บริหารสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ผู้ประพฤติตน เป็นแบบอย่างของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติและจัด กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้เป็นขวัญและกำลังใจกับผู้บริหารผู้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและให้ข้าราชการและลูกจ้างได้นำมาเป็นต้นแบบในการ ปฏิบัติงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ดำรง วัฒนภา. (2560). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิของค์การและนวัตกรรมใน องค์การ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสน- ศาสตร์มหาบัณฑิต.

ธนภรณ์ บัวคำภา. (2553). *การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของบุคลากรในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณี เทศบาลตำบลคู้งตะเภา อำเภอมะเอย่ง จังหวัดอุตรดิตถ์*. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒน- บริหารศาสตร์.

บวรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2540). *การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ใน สังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์วิญญูชน.

บุญฤทธิ์ เกตุจันนค์ (2550). *การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ภิรมย์ จันถาวร. (2560) เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาขอบข่ายแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- มานะ อิมอุตม. (2558). *ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สารະนินพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2560). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการและนวัตกรรมในองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- สำนักงานเขตสวนหลวง. (2561). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2561 สำนักงานเขตสวนหลวง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. (2555). *องค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance)*. ค้นเมื่อ 16 เมษายน 2561, จาก <http://www.opdc.go.th/content.php?>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. ค้นเมื่อ 16 เมษายน 2561, จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6420
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สุพิน เกชาคุปต์. (2560). *เอกสารประกอบการบรรยายขอบข่ายและแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต